

А. В. Буряк, канд. екон. наук
ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку
України»

ФАКТОРИ ВПЛИВУ ТА УМОВИ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ

Враховуючи те, що за результатами дослідження, проведеного консультативною фірмою McKinsey, 85% кількісних параметрів, які впливають на ефективність функціонування світових компаній, є внутрішніми і знаходяться під контролем керівництва, і лише 15% – зовнішні фактори, доцільним є відокремлення факторів впливу на ефективність банківського бізнесу та умови її забезпечення. Під факторами впливу пропонується розуміти зовнішні, по відношенню до банківського бізнесу, компоненти середовища, під дією яких досягається ефективність, а під умовами її забезпечення – внутрішні, по відношенню до банківського бізнесу, компоненти середовища, за участі яких досягається ефективність.

Умовами забезпечення ефективності банківського бізнесу слід вважати:

– «статусні» характеристики банку, які дозволяють окреслити внутрішню побудову бізнесу та загальні засади його функціонування (наприклад, форма власності банку, резидентність власників та їх концентрація в капіталі, тип власника, ринковий досвід, афілійованість тощо). Особливістю умов забезпечення ефективності банківського бізнесу є неоднозначність впливу в межах окремої країни. Це пов'язано з національними традиціями та історичним досвідом провадження бізнесу, ступенем розвитку товарно-грошових відносин та регулюванням грошово-кредитних, рівнем економічного розвитку, в т.ч. правовою захищеністю та прозорістю;

– «контекстні» характеристики банку, що відображають зміст банківської діяльності та формують відповідну бізнес-модель банківського бізнесу (наприклад, позиція на ринку (масштаб діяльності), капітальна база, особливості залучення та розміщення банківських ресурсів, що визначають функціональну спрямованість роботи банку тощо).

Поряд із внутрішніми факторами впливу (умовами ефективності банківського бізнесу), на ефективність банківського бізнесу здійснюють вплив зовнішні фактори, які в короткостроковому періоді є некерованими та характеризуються тісним взаємозв'язком, складністю, рухливістю та невизначеністю. Мікросередовище банку узагальнює галузеві фактори прямого впливу на провадження бізнесу, що безпосередньо формують умови

для його розвитку, та які доцільно розглядати в межах кон'юнктури фінансового ринку, в т.ч. рівня конкуренції на ринку, та типу грошово-кредитної політики. Макросередовище банку в найбільш загальному вигляді можна розкрити через сукупність політико-правових та макроекономічних факторів. Політико-правові фактори через сформовану систему законодавчих вимог та норм права, політичну систему (можливість лобювання інтересів банку, політичну стабільність, спрямованість державної політики та ін.) визначають загальні правила взаємодії економічних суб'єктів та банків на ринку. Серед макроекономічних факторів впливу на ефективність банківського бізнесу можна виділити загальний стан економіки, стан платіжного балансу, інфляція, стан державних фінансів тощо. В умовах дерегулювання міжнародних ринків капіталу та інтеграції України до світового співтовариства вплив глобалізації на банківську діяльність є неминучим, отже необхідним стає виокремлювати фактори зовнішнього впливу на рівні мегасередовища, тобто наднаціонального рівня.

Таким чином, ретельний аналіз умов внутрішніх факторів та механізму їх впливу на ефективність, тобто визначення умов її забезпечення, з обов'язковим урахуванням факторів впливу мікро-, макро- та мегасередовища, слугує підґрунтям для формування обґрунтованої стратегії управління ефективністю банківського бізнесу.

Буряк, А.В. Фактори впливу та умови забезпечення ефективності банківського бізнесу [Текст] / А.В. Буряк // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (24-25 жовтня 2013 р.): у 2-х т. – Суми : УАБС НБУ, 2013. – Т. 2 – С. 20-21.